

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 28.10.2019, klo 15:00 - 16:43

Paikka Kokoustila Ostari, Koskenmäenpolku 4

Käsitellyt asiat

- § 61 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 62 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 63 Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä, syysyhtymäkokous 13.11.2019, edustajan valinta**
- § 64 HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän syysyhtymäkokous 26.11.2019, edustajan valinta**
- § 65 Oy Apotti Ab, omavelkaisen takauksen myöntäminen**
- § 66 Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020 - 2024**
- § 67 Kasvun ja talouden hallintaohjelma**
- § 68 Veroprosenttien määrääminen vuodelle 2020**
- § 69 Jäsen ehdokkaiden valinta konserniyhtiöiden hallitukseen, Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy**
- § 70 Ilmoitusasiat**
- § 71 Muut asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Arto Lindberg, puheenjohtaja
Mika Mäki-Kuhna
Jussi Salonen
Outi Huusko
Pekka Heikkinen
Satu Heikkilä

Muut saapuvilla olleet

Tuula Hyttinen, kunnansihteeri, sihteeri
Harri Lipasti, kansliapäällikkö
Markku Vehmas, talousjohtaja, esittelijä
Heli Hippeläinen, talouspäällikkö §:t 66 ja 67

Poissa

Sarianna Laitinen

Allekirjoitukset

Arto Lindberg
Puheenjohtaja

Tuula Hyttinen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

31.10.2019

29.10.2019

Satu Heikkilä

Outi Huusko

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Julkaistu yleisessä tietoverkossa 31.10.2019

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 61

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan läsnäolijat.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 62

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet

Outi Huusko ja Sarianna Laitinen.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Outi Huusko ja Satu Heikkilä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 63

Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä, syysyhtymäkokous 13.11.2019, edustajan valinta

TUUDno-2017-859

Valmistelija / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän syysyhtymäkokous pidetään 13.11.2019.

Kuntalain 60 § 2 momentin mukaan yhtymäkokousedustajan kuhunkin kokoukseen erikseen valitsee jäsenkunnan kunnanhallitus tai jäsenkunnan valtuuston päättämä kunnan muu toimielin.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- valita yhtymäkokousedustajan Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän 13.11.2019 pidettävään syysyhtymäkokoukseen.

Päätös

Konsernijaosto päätti

- valita yhtymäkokousedustajaksi Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän 13.11.2019 pidettävään syysyhtymäkokoukseen talousjohtaja Markku Vehmaksen tai määräämänsä.

Tiedoksi

talousjohtaja, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 64

HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän syysyhtymäkokous 26.11.2019, edustajan valinta

TUUDno-2019-2106

Valmistelija / lisätiedot:
Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Liitteet

1 HSL ote pöytäkirjasta 8.10.2019 yhtymäkokousedustajan valinta, konsernij
28.10.2019

Helsingin seudun liikennekuntayhtymän syysyhtymäkokous pidetään 26.11.2019.

Kuntalain 60 § 2 momentin mukaan yhtymäkokousedustajan kuhunkin kokoukseen erikseen valitsee jäsenkunnan kunnanhallitus tai jäsenkunnan valtuuston päättämä kunnan muu toimielin.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- valita yhtymäkokousedustajan Helsingin seudun liikennekuntayhtymän 26.11.2019 pidettävään syysyhtymäkokoukseen.

Päätös

Konsernijaosto päätti

- valita yhtymäkokousedustajaksi Helsingin seudun liikennekuntayhtymän 26.11.2019 pidettävään syysyhtymäkokoukseen pormestari Arto Lindbergin.

Tiedoksi

pormestari, talousjohtaja, Helsingin seudun liikennekuntayhtymä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 65

Oy Apotti Ab, omavelkaisen takauksen myöntäminen

TUUDno-2019-2117

Valmistelija / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Kustannusarvion erittely, laskutusperiaatteet ja rahoituslaskelma (Salassa pidettävä, Julkl 24 § 1 mom 20 k.), konsernij 28.10.2019
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24

Taustaa

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien, Kirkkonummen kunnan sekä HUS:n käynnistämän yhteisen Apotti-hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apottihankkeen yhtenä osana on asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

Perustajaosakkaat ovat kesällä 2013 solmineet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Apotti-hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.1.2014 esittää mm., että asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannon aikaista toimintaa varten perustetaan osakeyhtiö. Neuvottelut yhtiön omistuksen jakautumisesta ja osakassopimuksen sisällöstä käytiin vuoden 2014 ja kevään 2015 aikana.

Oy Apotti Ab:n toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajakunnille ja kuntayhtymille sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä sekä huolehtia järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä asiakastarpeiden ja päätösten mukaisesti. Yhtiön toiminnasta aiheutuva riski on lähtökohtaisesti kunnalle sama, kuin kunta itse kehittäisi ja ylläpitäisi sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmää. Oy Apotti Ab:n tapauksessa omistajakunnat ovat ulkoistaneet asiakas- ja potilasjärjestelmän rakentamisen ja kehittämisen Oy Apotti Ab:lle. Yhtä kuntaa tai kuntayhtymää laajemman omistaja- ja käyttäjäkunnan uskotaan tuovan pidemmällä aikajänteellä omistajille alhaisempia käyttäjäkohtaisia kustannuksia kuin yksin tekemällä. Oy Apotti Ab:n lainojen takaukseen ei siten liity kunnan tai kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitetta laajempia tai suurempia riskejä, koska tietojärjestelmät tulee olla joka tapauksessa.

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit ja Kirkkonummen kunta Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa päättivät kesällä 2015 mm. hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab -nimisen osakeyhtiön (yhtiö) perustamisen yhdessä.

Yhtiö rekisteröitiin 15.7.2015 ja sen toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain mukaisena osakkeenomistajiensa sidosyksikkönä, jonka tarkoituksena on tuottaa palveluja yhtiön osakkeenomistajille.

Yhtiön perustajaosakkaat, Oy Apotti Ab, järjestelmätoimittaja ja KL-Kuntahankinnat Oy ovat allekirjoittaneet hankittavaa asiakas- ja potilastietojärjestelmää koskevan hankintasopimuksen 21.4.2016.

Tuusulan valtuusto päätti 27.6.2016 § 74 hakea Oy Apotti Ab:n osakkaaksi sekä valtuutti kunnanhallituksen hyväksymään osakkuuteen liittyvät sopimukset ja KL-Kuntahankinnoille annettavan sitoumuksen. Tuusulan valtuusto päätti 19.3.2018 § 21 myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 4,8 milj. euron määräisen Tuusulan kunnan omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä n. 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Annettavien takausten voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka

Nykytilanne ja esityksen perustelut

Arvio Oy Apotti Ab:n kustannuksista on kasvanut alkuperäisestä suunnitelmasta, jolloin myös lainavakuuksien tarve on kasvanut. Osakkaat vastaavat yhtiön pääomarahoituksesta omistusosuksiensa suhteessa. Kustannusten kasvu johtuu muun muassa osakkaiden alkuperäisiä arvioita suuremmista käyttäjämääristä, jotka ovat kasvattaneet lisenssimaksuja.

Lisäksi järjestelmään on tarpeen tehdä osakaskohtaista kehitystyötä, joka myös kasvattaa kustannuksia. Tieto yksityiskohtaisista lisenssimaksuista on katsottu Oy Apotti Ab:n julkisuuslain 1999/621 24 § 1 momentin kohdassa 20) tarkoitetuksi yksityisen liikesalaisuudeksi, jonka vuoksi tässä yhteydessä ei avata lisenssikustannuksia tarkemmin. Kustannusarvion erittely vuosilta 2016-2021 on liitteenä.

Tuusulan kunnan näkökulmasta on järjestelmähankkeen loppuunsaattamisen kannalta perusteltua hyväksyä aiemman Oy Apotti Ab:n rahoitukseen liittyvän lainavakuuksia koskevan päätöksen muuttaminen siten, että aiemmin päätettyjä takauksia korotetaan yhteensä kahteensataankahdeksaankymmeneen miljoonaan euroon (280 M€) siten, että kukin osakas myöntää korotuksen takausmäärään omistusosuuttaan vastaavalle summalle, jo tehdyt takauspäätökset huomioiden.

Tuusulan kunnan osalta tämä tarkoittaa vakuuksien lisäämistä aiemmin päätettyjen vakuuksien (4,8 milj. euroa) lisäksi 1 624 000 eurolla. Osakkailta kokonaisuudessaan haettava lisävakuusmäärä on 54,9 miljoonaa euroa. Lisävakuuksien myöntäminen tarkoittaa yhteensä noin 7,8 miljoonan euron uutta SVOP-maksua omistusosuuksittain jaettuna. Tuusulan osalta SVOP-sijoitusosuus olisi noin 179 000 euroa. Pääomittamista koskeva asia tuodaan päätöksentekoon talousarvion 2020 yhteydessä. Asia on huomioitu kunnan talousarvioehdotuksen 2020 valmistelun yhteydessä.

Kuntalain 129 § huomioiden omistajat edellyttävät vastavakuuksia antamilleen vakuuksille. Tämän tarpeen täyttämiseksi Oy Apotti Ab on hakenut yrityskiinnitysten vahvistamista takausten vastavakuuksiksi. Oy Apotti Ab:n osakkaiden alkuperäiset

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

omistusosuudet perustuivat näiden vuoden 2013 asukaslukuihin.

Perustajaosakkaiden lisäksi yhtiön omistajiksi ovat sittemmin liittyneet Keravan kaupunki ja Tuusulan kunta. Nykyiset omistusosuudet yhtiössä ovat: HUS 44,0 %, Helsinki 36,3 %, Vantaa 12,4 %, Kirkkonummi 2,4 %, Tuusula 2,3 %, Kerava 2,1 % ja Kauniainen 0,5 %.

Vakuustarve

Oy Apotti Ab:n palvelutuotanto on osalla osakkaista tuotannossa ja muille järjestelmää kehitetään kunkin osakkaan käyttöönoton edellyttämällä tavalla. Palvelutuotannosta ja järjestelmäkehityksestä aiheutuu merkittäviä kustannuksia, jotka toimittajat laskuttavat sopimusten mukaisesti Oy Apotti Ab:ltä ja Oy Apotti Ab edelleen omilta asiakkailtaan.

Eriaikaisista laskutus- ja maksuaikatauluista johtuen voi tulla tarvetta lyhytaikaisen ulkopuolisen rahoituksen käyttämiseen rahoituksen toimivuuden ja joustavuuden varmistamiseksi. Yritystodistusten käyttäminen on varsin yleinen käytäntö lyhytaikaisen rahoituksen turvaamiseen. Se vastaa rahoitusinstrumenttina kunnissa käytettyä kuntatodistusta, ja on nykyisessä markkinatilanteessa nopea ja varsin edullinen tapa rahoituksen järjestämiseen lyhyellä aikajänteellä. Osana kokonaisrahoitusta on suunniteltu, että Oy Apotti Ab voi hakea toiminnan edellyttämän riittävän rahoituksen järjestämiseksi yritystodistuksilla myös lyhytaikaista rahoitusta enintään 60 miljoonan euron arvosta.

Lyhytaikaisen rahoituksen enimmäismäärä huomioiden Oy Apotti Ab on laatinut uuden rahoituslaskelman pitkäaikaisen rahoituksen edellyttämän vakuusmäärän tarkentamiseksi, rahoitustarpeen ajoittumisajat ja lyhytaikaisen rahoituksen mahdollistavien yritystodistusten juoksuajat huomioiden.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtioneuvoston päätöksen mukaisesti koskevan artiklan 107 (1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaaisesti:

- (1) tuki on muodossa tai toisessa myönnetty valtion varoista;
- (2) tuki on valikoiva eli se suosii tiettyä yritystä tai tuotannon alaa;
- (3) tuki vaikuttaa kilpailuun vääristämällä tai uhkaamalla vääristää sitä;

ja

- (4) tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kyseessä on takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle, jonka julkisyhteisöt ovat perustaneet hoitamaan niiden toimialaan kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvää tehtävää, ja yhtiön tarkoituksena on tuottaa omakustannusperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja vain omistajilleen.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetyssä menettelyssä ja hankinta-asiakirjoissa on määritelty ne muut julkisyhteisöt, jotka voivat puitejärjestelyn perusteella ja yhtiön osakkaaksi tulemisen kautta käyttöönottaa järjestelmän. Yhtiö ei toimi lainkaan kilpailluilla markkinoilla, vaan se on perustettu ainoastaan toteuttamaan omistajilleen niiden yhteiseen tietojärjestelmähankintaan perustuvaa palvelua.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Yllä olevilla perusteilla Oy Apotti Ab ei harjoita valtiontukisäännösten näkökulmasta taloudellista toimintaa. Takauksen myöntäminen ko. yhtiölle ei siten sisällä kiellettyä valtiontukea, koska kaikki valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Kuntalain 129 §:n vaatimukset huomioiden, kunnan talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen sekä sen, että yhtiön omistajina on pelkästään julkisyhteisöjä.

Takauksesta vaadittavat vastavakuudet kattavat riittävän osan kunnan riskienhallinnan näkökulmasta.

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- korottaa kunnan omavelkaisen takauksen määrää 1 624 000 euroa osana yhtiön yhteensä noin 54,9 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Taattavien lainojen uusi yhteismäärä on enintään 6 424 000 euroa. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka.
- että takausjärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei kunnan omavelkainen takaus koskaan ylitä kunnan omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä.
- että Oy Apotti Ab panttaa nyt myönnettävän ja aiemmin myönnetyn takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989-5).
- että kunta pidättää oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia siinä tilanteessa, jossa yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu.
- että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainitussa kohdassa mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
- että päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaikki muut Oy Apotti Ab:n omistajat (Helsingin, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupungit, Kirkkonummen kunta sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä) tekevät omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset päätökset Oy Apotti Ab:n lainojen omavelkaisesta takaamisesta.

Samalla kunnanhallitus päättää, että mikäli valtuusto hyväksyy takauspäätöksen, kunnanhallitus valtuuttaa kansliapäällikön tai talousjohtajan allekirjoittamaan takaussitoumukset.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus käsittelee asiaa em. ehdotuksen pohjalta kokouksessaan 28.10.2019.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- merkitä asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Konsernijaosto, § 30,06.05.2019

Konsernijaosto, § 38,03.06.2019

Kunnanhallitus, § 260,17.06.2019

Konsernijaosto, § 66, 28.10.2019

§ 66

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020 - 2024

TUUDno-2019-955

Konsernijaosto, 06.05.2019, § 30

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto käy keskustelun talousarvion 2020 valmistelusta ja antaa tarvittavat ohjeet jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös

Käytiin keskustelua talousarvion 2020 jatkovalmistelun pohjaksi.

Konsernijaosto, 03.06.2019, § 38

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Taloudenohjaus on valmistellut talousarviokehystä yhdessä toimialueiden kanssa ja kehyksen valmistelutyö jatkuu. Kunnanhallitus käsittelee talousarviokehystä kokouksessaan 17.6.2019.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto käy keskustelun talousarvion 2020 valmistelusta ja antaa tarvittavat ohjeet jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös

Konsernijaosto kävi keskustelua talousarvion 2020 valmistelusta.

Kunnanhallitus, 17.06.2019, § 260

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Toimintaympäristön kehitys

Vuoden 2019 talousarviokehityksen lähtökohtana on Suomen hidastuva talouden kasvu. Valtiovarainministeriö (VM) ennustaa Suomen talouden 2020 kasvun asettuvan 1,4 %:iin. Ansiotason nousu tukee yksityisen kulutuksen kasvua. Vuonna 2021 BKT kasvu hidastuu 1,2 %:iin. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työvoiman kysynnän kasvua. Myös asuntorakentamisen kasvun pysähtyminen alkaa hidastamaan työllisyyden kasvua. Talouden riskit ovat edelleen suuria. Sopimukseton Brexit heikentäisi talouden kehitystä etenkin Euroopassa. Myös Italian talouspolitiikkaan liittyvä ja kauppakonflikteihin liittyvät riskit ovat edelleen merkittäviä. Suomessa riskinä on erityisesti asuntoinvestointien nopea jäähtyminen normaalille, noin 30 000 asunnon tasolle.

Julkista taloutta on jo usean vuoden ajan heikentänyt väestön ikääntyminen. Väestön ikääntyessä työikäinen väestö supistuu, eläkemenot kasvavat ja julkisten palveluiden tarve kasvaa. Eläkemenojen osalta kasvupaine on osittain jo toteutunut. Ikäsidonnaisten menojen kasvu on nopeaa myös ensi vuosikymmenellä, kun eläkemenot jatkavat kasvuaan ja terveydenhoidon ja hoivan tarve kasvaa suurten ikäluokkien ikääntyessä. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun 2020-luvun alkuvuosina.

Kuntatalous pysyttelee alijäämäisenä kuluvana vuonna viime vuoden tapaan. Vuonna 2019 menoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättyminen. Investointimenojen kasvu jatkuu, sillä sairaaloiden ja koulujen rakentaminen sekä infrainvestoinnit jatkuvat vilkkaana. Kuntien saamien verotulojen kasvua kiihdyttävät mm. palkkatulojen hyvä kasvu, jäännösverojen maksun aikaistumisesta johtuva kertaluonteinen verotulojen lisäys ja keskimääräisen kunnallisveroprosentin nousu 0,04 prosenttiyksiköllä 19,88 prosenttiin. Valtionavut laskevat v. 2019 edellisvuodesta, mikä johtuu mm. valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta myöskään v. 2019. Kuntien menojen kasvupainetta vaimentaa koulutuspalvelujen tarpeen väheneminen, mikä on seurausta syntyvyyden laskusta ja pienemmistä ikäluokista.

Kuntien rahoitusasema kohenee hieman v. 2020. Etenkin valtionapujen arvioidaan kasvavan reippaasti, sillä kunnille kompensoidaan kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyen n. 240 milj. euroa. Lisäksi valtionapuja kasvattavat kilpailukyky sopimukseen liittyvien leikkausten osittainen poistuminen ja valtionosuuksiin tehtävä indeksikorotus. Toisaalta kuntien henkilöstökulujen kehityksen oletetaan kiihtyvän työmarkkinoiden kireyden vuoksi. Kuntatalous pysynee selvästi alijäämäisenä myös vuosina 2021 - 2023. Verotulojen kohtuullisen hyvää kehitystä ylläpitää palkkatulojen kasvu. Lisäksi valtionosuuksia kasvattavat verotulomenetysten kompensatiot kunnille ja indeksikorotukset. Kohtuullisen hyvätulojen kehitys ei kuitenkaan riitä parantamaan kuntien talouden tilaa, sillä investoinnit pysyvät mittavina ja sosiaali- ja terveystalouden palveluntarve jatkaa väestön ikääntymisen vuoksi kasvuaan. Kuntien velka kasvaa kuluvana vuonna ja kasvu jatkuu ripeänä käyttötalouden alijäämien, hidastuvan talouskehityksen sekä suurten investointien vuoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Talousarviokehys

Talousarvion laatimisohjeessa annetaan talousarvioehdotuksen laatimista, sisältöä ja rakennetta koskevat ohjeet sekä määrärahakehys valmistelun ohjeeksi. Vuoden 2020 talousarviokehysten perustana on Tuusulan kuntastrategia. Tulo- ja menoarviot pohjautuvat 2018 tilinpäätökseen, osavuosikatsaukseen 1/2019, Kuntaliiton vero- ja valtionosuusennusteisiin, kunnan toimialojen ennakoimiin tulo- ja menolisäyksiin sekä kehittämis- ja säästötoimiin.

Talousarviokehys laaditaan toimialueiden kokonaistuloille, kokonaismenoille ja investoinneille. Toimialueet puolestaan jakavat saamansa kehyksen palvelualueille ja tarvittaessa edelleen palveluyksiköille ja kustannuspaikoille. Menettelyn tarkoituksena on varmistaa, että toimialueiden talousarvioehdotukset pysyvät annetun kehyksen sisällä.

Talousarviokehys on laadittu talousarviovuodeksi 2020. Sosiaali- ja terveystoimi on edelleen mukana kehyslaskelmissa Keusoten palveluostoina, osana Yleishallintoa ja johdon tukea. Keusoten toimintamenoihin ja maksuosuuksiin kohdistuu tässä vaiheessa vuotta vielä merkittävää epävarmuutta. Keusoten luvut täsmentyvät taloussuunnittelun edetessä sekä osakaskuntien kanssa käytävien tarkentavien keskustelujen myötä.

Toimintatulot

Käyttöomaisuuden myyntivoittojen arvioidaan alenevan 7,5 milj. euroon, laskua 2019 talousarviosta 0,7 milj. euroa. Maankäyttökorvausten korvausten arvioidaan supistuvan 1,5 milj. euroon (laskua 1,2 milj. euroa). Muiden ulkoisten toimintatuottojen ennakoitaan kasvavan 0,4 milj. euroa, lähinnä asuntomessutuottojen ansiosta. Edellisvuoteen verrattuna ulkoisia toimintatuottoja vähentää 0,2 milj. euroa varhaiskasvatuksen maksumuutos.

Ulkoisten toimintamenojen lisäykseksi vuodelle 2020 (kunta ilman vesihuoltoliikelaitosta) esitetään talousarviokehyksessä 3,58 % (8,4 milj. euroa) talousarvioon 2019 nähden. Ulkoisia toimintamenojen kasvu koostuu pääosin seuraavista menolisäyksistä: Keusote 1,9 milj. euroa ja Apotti 1,4 milj. euroa, henkilöstökulut 2,8 milj. euroa sekä koulujen väistötilat 0,7 milj. euroa.

Kunta-alan palkoista on sovittu sopimuskaudeksi 1.2.2018 - 31.3.2020. Vuonna 2020 työvoimakustannukset nousevat noin 1,3 %. Lisäksi kiky-sopimukseen liittyvä lomarahen palautuminen täysimääräiseksi aiheuttaa noin 1,5 % palkkakustannusten nousun ja palkkojen sivukulujen muutokset noin 0,3 % nousun. Palkkakustannusten ja sivukulujen nousu on huomioitu kehykseen.

Hallitusohjelman mukaisia toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia rahoitukseen tai toimintamenoihin ei ole tässä vaiheessa arvioitu. Hallitusohjelman mukaisesti valtio kompensoi lisätehtävistä aiheutuvat kustannukset kunnille

Toimialueille kohdistuva talouskehyslaskelmien mukaiset toimintameno- ja tulotavoitteet sekä toimintakatetavoitteet vuodelle 2020 on esitetty liitteenä olevassa taulukossa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Toimialueiden toimintamenojen ja tulojen kokonaiskasvut eivät ole täysin vertailukelpoisia toimialueiden välisten määrärahasiirtojen vuoksi.

Koska talousarvio 2020 uhkaa muodostua alijäämäiseksi, toimialueiden tulee käsittää raamin mukaiset määrärahat enimmäismäärärahana.

Vesihuoltoliikelaitoksen tulee omassa talousarviovalmistelussaan noudattaa kunnan tiukan talouden periaatetta. Vesihuollon toimintamenoja kasvattaa isojen aluekehityshankkeiden suunnittelu ja toteutus. Kunnan talouden suunnittelun lähtökohtana on, että vesihuoltoliikelaitoksen toimintakatteen kasvu on vuonna 2020 enintään 0,43 %.

Kehyslaskelman lähtökohtana on ansiotuloveroprosentti 19,50 %:a sekä nykyiset kiinteistöveroprosentit. Tuusulan verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2019 5,3 milj. euroa (2,8 %) vuoteen 2019 nähden. Valtionosuuksien ennakoitaan nousevan peräti 5,5 milj. euroa (kiky-sopimukseen liittyvät vaikutukset, indeksikorotukset). Talousarvion verotulot sekä valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton ennusteen mukaisiksi.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kiinteistöveroprosenttien osalta lain sallima vaihteluväli ja kunnassa noudatettavat veroprosentit.

	Lain sallima vaihteluväli	Tuusulan nykyinen vero-%
Yleinen kiinteistövero	0,93-2,00	0,93
Vakituinen asuinrakennus	0,41-0,90	0,41
Muu asuinrakennus	0,93-1,80	0,93
Rakentamaton rakennuspaikka	3,93-6,00	3,93
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00-1,55	0,65

Rahoituslaskelman 2019 lähtökohtana ovat noin 41 milj. euron investoinnit. Talonrakennushankkeisiin on varattu noin 22 milj. euroa, kuntatekniikan rakentamiseen noin 11 milj. euroa ja maan hankintaan 3 milj. euroa. Myöhempinä taloussuunnitelmavuosina investointien taso nousisi keskimääräin 50 milj. euroon. Tulevien investointien mittakaavaan vaikuttaa olennaisesti suurten koulurakennushankkeiden aikataulu ja toteutustapa sekä uusien asuin- ja yritysalueiden rakentaminen. Kunnan tulevien vuosien investointitarpeita ja aikatauluja arvioidaan budjetoitiprosessin aikana kriittisesti. Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen ja rakennusten realisointitoimia tulee edelleen vauhdittaa tulevien investointien mahdollistamiseksi.

Tulorahoituksen riittämättömyydestä johtuen kunnan korollisten velkojen kasvu säilyy nopeana. Kehyslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2020 on noin 22 milj. euroa negatiivinen.

Kuntatasoisen kehityksen lähtökohtana on käyttötalouden pysyvä tasapaino ja selkeästi ylijäämäinen talous taloussuunnitelmakaudella 2020 – 2024 sekä velkaantumisen hallittu kasvu. Tavoitteena on parantaa kunnan tulonmuodostusta vauhdittamalla uusien yritysalueiden kehittämistä, tonttikauppaa sekä muiden kunnan elinvoimaa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

vahvistavia toimenpiteitä. Lähtökohtana on, että henkilöstömäärää arvioidaan kriittisesti, ottaen huomioon erityisesti palvelutarpeen ja asiakasmäärien muutokset eri toimialueilla. Palvelutarpeiden aiheuttamaan kustannuspaineen kasvuun pyritään edelleen vastaamaan kevyemmällä ja ennaltaehkäisyyn painottuvilla palveluilla. Keusoten kanssa tehtävällä edunvalvonnalla, omistajaohjauksella ja tiiviillä yhteistyöllä tähdätään sote-palveluiden menokehityksen tiukkaan hallintaan.

Talousarviokehityksen mukaan Tuusulan kunnan tulos asettuu vuonna 2020 noin 0,7 milj. euroa alijäämäiseksi (kunta + vesihuoltoliikelaitos 0,1 milj. euroa ylijäämäinen). Taloussuunnitelmavuosina kunnan velkaantuminen jatkuu nopeana, vaikka taloussuunnitelman lähtökohtana onkin selkeästi ylijäämäinen käyttötalous.

Kesän ja alkusyksyn 2019 aikana Tuusulan kunnassa työtetään toimenpiteitä ja laskelmia, joilla tähdätään tulorahoituksen vahvistamiseen ja kunnan velkaantumisen hidastamiseen sekä myöhemmässä vaiheessa lainakannan vähentämiseen. Työskentelyn tuotoksena muodostuu Kasvun ja talouden hallintaohjelma Tuusulan kunnan talouden tasapainottamiseksi sekä kunnan toiminnan ja talouden ohjauksen tukemiseksi. Ohjelman keskeisinä tavoitteina ovat

- turvata kunnan strategian mukaisten kasvu- ja palveluverkkoinvestointien toteuttaminen
- välttää ajautuminen palveluiden karsimiseen sekä ehkäistä tarvetta veroasteen kiristämiseksi.

Kasvun ja talouden hallintaohjelmaa valmistellaan kesän aikana. Työsuunnitelma tuodaan kunnanhallituksen käsittelyyn 15.8.2019. Kasvun ja talouden hallintaohjelma valmistellaan talousarvion valmistelun aikataulujen mukaisesti siten, että ohjelma tuodaan kunnan päätöselinten käsittelyyn samaan aikaan talousarvion 2020 kanssa.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- käynnistää vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020 - 2024 taloussuunnitelman valmistelun liitteenä olevaan kehyslaskelman mukaisesti.
- hyväksyä vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020 - 2024 taloussuunnitelman laadintaohjeet.

Puheenjohtajan avattua asiassa keskustelun Pekka Heikkinen teki seuraavan muutos /lisäesityksen:

"Kunnanhallituksen seminaarissa esitettyjen kustannusarvioiden mukaan Monion, Kirkonkylän koulukeskuksen ja päiväkotin Martta Wendelinin kustannusarviot ovat yhteensä yli 8 miljoonaa euroa suuremmat kuin viime vuoden marraskuun lopussa hyväksytyssä palveluverkkosuunnitelmassa. Kokonaisuutena koulu- ja varhaiskasvatusinvestoinnit on esitetty toteutettavaksi erittäin nopealla aikataululla ja ratkaisut ovat erittäin kalliita ja johtavat kunnan nopeaan ja raskaaseen velkaantumiseen. Palveluverkkosuunnitelman pohjana olevat väestöennusteet näyttivät jo alunperin ylivoimaisilta ja Tilastokeskuksen uusimpien

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

väestöennusteiden sekä Tuusulan viime vuosien toteutuneen väestökehityksen perusteella lasten ja nuorten määrä vähenee. Kunta on velkaantunut ja velkaantuu lähivuosina erittäin nopeasti, mikäli käyttötalouden tulosta ei paranneta ja investointihankkeet toteutetaan viime syksynä hyväksytyin taloussuunnitelman mukaan. Sen vuoksi esitän kehyspäätökseen seuraavia asioita

Kunnanhallitus

- päättää käynnistää talouden tasapainotusohjelman valmistelun, jonka tavoitteena on asteittain parantaa kunnan talouden ylijäämää niin, että se on vähintään 8 miljoonaa euroa vuonna 2024. Ohjelma valmistellaan niin, että se voidaan esitellä valtuustolle tulevan marraskuun alun seminaarissa.
- velvoittaa valmistelemaan investointiohjelman niin, että koulu- ja varhaiskasvatusinvestointeja voidaan jaksottaa voimassa olevassa taloussuunnitelmassa kirjattua pidemmälle aikajaksolle."

Tuija Reinikainen ja Pentti Mattila kannattivat Heikkisen tekemää esitystä.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, oli asia ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta Heikkisen tekemällä lisäyksellä, äänestävät "ei".

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Sipiläinen, Lappalainen, Mäensivu, Mäki-Kuhna, Riola, Salmi, Peltonen, Salonen ja Lindberg) ja 4 ei-ääntä (Heikkilä, Heikkinen, Mattila ja Reinikainen). Puheenjohtaja totesi, että pohjaehdotus tuli kunnanhallituksen päätökseksi äänin 9-4.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

- käynnistää vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020 - 2024 taloussuunnitelman valmistelun liitteenä olevaan kehyslaskelman mukaisesti
- hyväksyä vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020 - 2024 taloussuunnitelman laadintaohjeet.

Markku Vehmas oli asiantuntijana kokouksessa.

Konsernijaosto, 28.10.2019, § 66

Valmistelija / lisätiedot:
Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Liitteet

- 1 Talousarvio 2020 rahoituslaskelma, pormestari, konsj 28.8.2019
Ei vielä julkinen, luonnos
- 2 Talousarvio 2020 tuloslaskelma, pormestari, konsj 28.10.2019
Ei vielä julkinen, luonnos

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- merkitä asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Konsernijaosto, § 50,26.08.2019

Kunnanhallitus, § 329,26.08.2019

Konsernijaosto, § 56,30.09.2019

Kunnanhallitus, § 381,30.09.2019

Konsernijaosto, § 67, 28.10.2019

§ 67

Kasvun ja talouden hallintaohjelma

TUUDno-2019-1675

Konsernijaosto, 26.08.2019, § 50

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Tuusulan talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020 - 2024 lähtökohtana on käyttötalouden tasapaino ja ylijäämäinen tulos sekä velkaantumisen hallittu kasvu. Tavoitteena on parantaa kunnan tulonmuodostusta vauhdittamalla uusien yritysalueiden kehittämistä, tonttikauppaa sekä muiden kunnan elinvoimaa vahvistavia toimenpiteitä. Investoinneilla tuetaan kunnan strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamista sekä modernisoidaan palveluverkkoa. Lähtökohtana on, että henkilöstömäärää arvioidaan kriittisesti, ottaen huomioon erityisesti palvelutarpeen ja asiakasmäärien muutokset eri toimialueilla. Palvelutarpeiden aiheuttamaan kustannuspaineen kasvuun pyritään edelleen vastaamaan kevyemmällä ja ennaltaehkäisyyn painottuvilla palveluilla. Keusoten kanssa tehtävällä edunvalvonnalla, omistajaohjauksella ja tiiviillä yhteistyöllä tähdätään sote-palveluiden menokehityksen tiukkaan hallintaan.

Kunnanhallituksen 17.6.2019 päättämän talousarviokehityksen mukaan Tuusulan kunnan tulos asettuisi vuonna 2020 noin 0,7 milj. euroa alijäämäiseksi (kunta + vesihuoltoliikelaitos 0,1 milj. euroa ylijäämäinen). Taloussuunnitelmavuosina kunnan velkaantuminen jatkuisi nopeana, vaikka taloussuunnitelman lähtökohtana onkin selkeästi ylijäämäinen käyttötalous. Kunnan lainamäärä nousisi noin 250 milj. euroon. Kunnan nopean velkaantumiseen vaikuttaa keskeisesti tulorahoituksen riittämättömyys suunnitteilla olevaan investointitasoon nähden. Kunnan toiminnan ja investointien rahoitusvajetta keskeisesti kuvaava toiminnan ja investointien rahavirta on ollut vuodesta 2012 lähtien selkeästi negatiivinen. Taloussuunnitelman 2020 - 2024 mukaan investointien rahoitusvajeen arvioidaan nousevan tarkastelukaudella yhteensä noin 130 milj. euroon.

Tuusulan kunnan tuloslaskelmat ovat olleet keskimäärin lähellä nollassa viime vuosina. Kiihtyvän investointitason ja kasvavan poisto- ja korkorasitteen myötä ylijäämäisen tuloksen tekeminen vaikeutuu entisestään. Pidemmällä tähtäimellä riskinä on korkoympäristön muutos; matalien korkojen aikana tapahtuva voimakas velkaantuminen voi korkojen nousun realisoituessa aiheuttaa merkittäviä sopeutustarpeita kunnan toimintaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnan kestävä kasvun turvaamiseksi on tärkeää saattaa kunnan käyttötalouden ja investointien mitoitus vastaamaan kunnan tulorahoituspohjan kantokykyä. Käytännössä kunnan tulojen tulee pitkällä aikavälillä riittää kokonaiskustannusten kattamiseen, joita aiheutuu palvelutuotannosta, investoinneista ja rahoituskuluista. Myös tulevat lainalyhennykset tulee ottaa huomioon.

Kunnan taloutta on tarkasteltu kunnan talousarviovalmistelun yhteydessä tavanomaisesti neljän vuoden aikajänteellä. Nykytilanteessa talous- ja rahoitussuunnittelua on tarpeen arvioida pidemmällä aikajänteellä, jotta tulevien vuosien käyttötalous, tulorahoitus ja investoinnit saadaan kestäväälle uralle. Lähtökohtana on samalla priorisoida käyttötalousmenoja ja investointeja siten, että ne tukisivat paremmin kunnan strategian toteuttamista, toimintojen tuottavuuden parantamista sekä tulorahoituspohjan vahvistamista.

Kunnassa työstetään alkusyksyn 2019 aikana toimenpiteitä ja laskelmia, joilla tähdätään tulorahoituksen vahvistamiseen ja velkaantumisen hidastamiseen sekä myöhemmässä vaiheessa lainakannan vähentämiseen. Työskentelyn tuotoksena muodostuu Kasvun ja talouden hallintaohjelma kunnan toiminnan ja talouden ohjauksen tueksi sekä talouden tasapainottamiseksi. Ohjelman keskeisinä tavoitteina ovat

- turvata kunnan strategian mukaisten kasvu- ja palveluverkkoinvestointien toteuttaminen
- välttää ajautuminen palveluiden karsimiseen sekä ehkäistä tarvetta veroasteen kiristämiseksi.
- Kasvun ja talouden hallintaohjelman valmistelu on käynnistetty kuluvan kesän aikana. Työsuunnitelma tuodaan kunnanhallituksen käsittelyyn 26.8.2019. Kasvun ja talouden hallintaohjelmaa on määrä valmistella talousarvion aikataulujen mukaisesti siten, että ohjelma tuodaan kunnan päätöselinten käsittelyyn saman aikaisesti talousarvion 2020 kanssa.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että

KUNNANHALLITUS päättää

- käynnistää Tuusulan kunnan Kasvun ja talouden hallintaohjelman valmistelun liitteenä olevan työsuunnitelman mukaisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 26.08.2019, § 329

Valmistelijat / lisätiedot:
Markku Vehmas

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- käynnistää Tuusulan kunnan Kasvun ja talouden hallintaohjelman valmistelun liitteenä olevan työsuunnitelman mukaisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Markku Vehmas oli asiantuntijana kokouksessa.

Konsernijaosto, 30.09.2019, § 56

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Kunnanhallitus 30.9.2019

Kunnanhallitus päättää

- merkitä asian tiedoksi ja antaa tarvittavat linjaukset jatkovalmistelua varten.

Kunnanhallitus käsittelee asiaa em. ehdotuksen pohjalta.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Kunnanhallitus, 30.09.2019, § 381

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Kunnanhallitus päättää

- merkitä asian tiedoksi ja antaa tarvittavat linjaukset jatkovalmistelua varten.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Markku Vehmas oli asiantuntijana kokouksessa.

Konsernijaosto, 28.10.2019, § 67

Valmistelija / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Tuusulan talouden skenaariot 2020-2029, konsj. 28.10.2019

Ei vielä julkinen, luonnos

2 Kasvun ja talouden hallintaohjelma, tuloslaskelma 2020-2029, konsj 28.10.2019

Ei vielä julkinen, luonnos

3 Kasvun ja talouden hallintaohjelma, rahoituslaskelma 2020-2029, konsj 28.10.2019

Ei vielä julkinen, luonnos

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- merkitä asian tiedoksi ja antaa tarvittavat linjaukset jatkovalmistelua varten.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 68

Veroprosenttien määrittäminen vuodelle 2020

TUUDno-2019-2115

Valmistelija / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Kunnalle suoritettavat verot ovat lain nojalla kunnan tulovero ja kiinteistövero. Lisäksi kunnat saavat osuuden yhteisöveron tuotosta. Kuntalain mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verohallinnolle veroprosentit tulee ilmoittaa viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Tuusulan verotuloarviot perustuvat Kuntaliiton 22.10.2019 antamaan valtakunnalliseen arvioon ja sen kuntakohtaisiin tarkennuksiin.

Verotulojen kehitys Tuusulassa vuonna 2019

Tuusulan verotulojen ennakoitiin nousevan vuonna 2019 merkittävästi maan talouden tilanteen kohentuessa ja työllisyyden parantuessa. Osaltaan vuoden 2019 verokertymää kasvattaa vuoden 2018 jäännösverojen tilitysten siirtyminen pääosin vuodelle 2019, 2018 verotuksen joustavan valmistumisen vuoksi. Verotulojen kasvu on kuitenkin jäänyt hyvästä ansiotulo- ja työllisyyskehityksestä huolimatta hyvin vaatimattomaksi. Vuoden 2019 ennakkoverojen kertymävajeeksi on verokortti- ja tulorekisteriuudistusten vuoksi oletettu koko maan tasolla - 600 milj. euroa. Tuusulan osalta verotulojen määrä on jäämässä tuoreimman ennusteen mukaan 181,3 milj. euroon, kun TA2019 lähtökohtana oli 189.7 milj. euroa verokertymä.

Loppuvuoden aikana palkansaajien verokorttimuutokset sekä kunnallisveron tilitysoikaisut saattavat vielä muuttaa olennaisesti kuntien kuluvan vuoden verotulokertymää.

Seuraavassa taulukossa on eri verolajien tuoton kehitys vuosina 2016 - 2019 sekä vuosien 2018 - 2020 arviot (Kuntaliiton verotulojen ennustekehikko 9.10.2019):

Tilivuosi	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
Verolaji						
<i>Kunnallisvero</i>	159 903	161 181	162 859	175 273	181 737	188 284
Muutos %	-0,8	0,8	1,0	7,6	3,7	3,6
<i>Yhteisövero</i>	7 652	7 817	8 207	8 594	9 024	9 324
Muutos %	17,2	2,2	5,0	4,7	5,0	3,3
<i>Kiinteistövero</i>	9 985	10 205	10 210	10 210	10 210	10 210
Muutos %	14,8	2,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Verotuloksi kirjattava	177 540	179 203	181 277	194 077	200 971	207 819
Muutos %	0,6	0,9	1,2	7,1	3,6	3,4

Verotulot vuoden 2020 talousarvion laadinnassa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Vuonna 2020 Tuusulan kunnalle verotuloja ennustetaan kertyvän yhteensä 194,1 milj. euroa. Kokonaisuutena verotulokertymän ennakoitaan kasvavan peräti 12,8 milj. euroa (7,1 %) vuoden 2019 ennusteeseen nähden.

Kunnallisvero

Vuodelle 2020 koko maan kunnallisverojen ennakoitaan kasvavan 6,2 %. Tuusulan osalta kunnallisveron kasvuksi ennakoitaan peräti 7,6 %.

Kunnallisverojen kasvu johtuu pääasiassa erittäin heikosta vertailuvuodesta 2019. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin oletuksena on, että verovuoden 2020 ennakkoverot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakot vastaavasti alemmalle tasolle. Täten ennusteessa ei ole huomioitu mahdollisia muutoksia verovelvollisten käyttäytymisessä. Lisäksi verovuoden 2019 jäännösverot tilitetään kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin vasta kalenterivuoden 2020 aikana. Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen nostaa omalta osaltaan verotuloja vuonna 2020, kuten myös parantunut työllisyystilanne. Veroperustemuutosten (ansiotuloindeksin korjaus sekä työtulo-, perus- ja eläketulovähennykset) arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja -298 milj. eurolla vuonna 2020, jotka on talousarvioesityksessä esitetty kompensoitavaksi kunnille (285 milj. euroa).

Yhteisövero

Kuntaliiton yhteisöveroennusteessa on ennustettu 4,1 % kasvua, johtuen yritysten talouden kohtuullisen hyvistä ennusteluviuista. Yhteisöverossa ei ole vielä huomioitu hallituksen vuosille 2020 - 2023 linjaamia kone- ja laiteinvestointien korotettuja poistoja eikä aineettomien investointien 50 % ylimääräistä verovähennystä. Kunnille muutosten vaikutukset aiotaan kompensoida yhteisöveron jako-osuutta korottamalla. Vuonna 2020 kuntien osuus koko maan yhteisöverotuloista on 31,3 %. Tuusulan kunnalle kertyvien yhteisöverotulojen kehitys on pitkälti sidoksissa kunnassa toimivien yritysten tuloskehitykseen sekä yritysten määrän kasvuun

Kiinteistövero

Kiinteistöverojen osalta Kuntaliitto ennustaa koko maassa 2,1 %:n kasvua.

Yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan määrätään vero muista rakennuksista kuin vakituiseen asumiseen käytettävistä rakennuksista, ellei kesämökkien, yleishyödyllisten yhteisöjen, voimaloiden ja ydinvoimaloiden osalta ole vahvistettu eri prosenttia. Yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan määrätään vero myös kaikista maa-alueista (myös asuinrakennusten tonteista), poikkeuksena yleishyödylliset yhteisöt ja rakentamattomat rakennuspaikat. Yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on nyt 0,93 % - 1,80 %. Tuusulan yleinen kiinteistöveroprosentti on tällä hetkellä alarajan mukainen 0,93 %, joten alarajatarkistus koskisi myös Tuusulan kuntaa.

Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on 0,41 - 0,90 %. Tuusulassa vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti on tällä hetkellä 0,41 %.

Rakentamattoman rakennuspaikan osalta kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on 2,00 - 6,00 %. Lisäksi kiinteistöverolain 12 b §:ssä mainituissa kunnissa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

(pääkaupunkiseudun ja sen kehysalueen kunnat, mukaan lukien Tuusula) prosentti tulee määrätä vähintään 3,00 prosenttiyksikköä korkeammaksi kuin kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti. Tämän seurauksena pääkaupunkiseudun kuntien rakentamattoman rakennusmaan veroprosentiksi tulee määrätä vähintään 3,93 %, mikä on myös Tuusulan voimassa oleva rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti.

Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman kiinteistön, joka on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä, kiinteistöveroprosentti voidaan päättää edellä esitettyä alemmaksi. Jos kunnanvaltuusto on määrännyt erillisen yleishyödyllisen yhteisön veroprosentin, sitä sovelletaan yleishyödyllisessä käytössä olevan rakennuksen lisäksi myös rakennuksen maapohjaan. Verohallinto päättää, täyttyvätkö yleishyödyllisyyden kriteerit, kunta päättää tässäkin tapauksessa vain kiinteistöveroprosentista.

Seuraavassa taulukossa on lain mahdollistama kiinteistöveron vaihteluväli vuonna 2019 sekä Tuusulan kunnassa noudatettavaksi ehdotetut veroprosentit:

	Lain sallima vaihteluväli Tuusulan vero %	
Yleinen kiinteistövero	0,93 - 2,00	0,93
Vakituinen asuinrakennus	0,41 - 0,90	0,41
Muu asuinrakennus	0,93 - 2,00	0,93
Rakentamaton rakennuspaikka	3,93 - 6,00	6,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 - 1,55	0,65

Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroon esitetään korotusta 3,93 %:sta 6,00 %:iin. Korotuksen keskeisenä perusteena on ohjausvaikutus; korotuksella pyritään osaltaan vauhdittamaan Tuusulan rakentamista. Korotuksen arvioidaan tuottavan kunnalle noin 0,19 milj. euron verotulojen lisäyksen.

Kunnan muut kiinteistöveroprosentit on asetettu kunkin kiinteistöverolajin osalta lain määrittelemälle alarajalle.

Kunnan vuoden 2020 kunnallisveroon ei esitetä muutoksia.

Kunnan verotulojen lopulliseen toteumaan vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön kasvu, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien välisen jako-osuuden muutokset.

Kunta seuraa alueen kuntien verojen ja maksujen tasoa, tavoitteena on pitää Tuusulan verotus kilpailukyisenä niin nykyiselle kuin uusille asukkaille. Samalla kuitenkin kunnan tulee turvata riittävän vahva rahoituspohja tulevien kasvu ja palveluverkkoinvestointien rahoittamiseksi.

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- hyväksyä kunnan veroperusteet vuodelle 2020 seuraavasti:
  - 1. Kunnan tuloveroprosentti 19,50
  - 2. Kiinteistöveroprosentit
    - Yleinen kiinteistövero 0,93
    - Vakituinen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,41
    - Muun asuinrakennuksen kiinteistövero 0,93

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Rakentamattoman rakennuspaikka kiinteistövero 6,00
- Yleishyödyllisten yhteisöjen erillinen kiinteistövero 0,65.

Kunnanhallitus käsittelee asiaa em. ehdotuksen pohjalta kokouksessaan 28.10.2019.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- merkitä asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Konsernijaosto, § 57, 30.09.2019

Konsernijaosto, § 69, 28.10.2019

§ 69

Jäsen ehdokkaiden valinta konserniyhtiöiden hallitukseen, Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy

TUUDno-2019-1936

Konsernijaosto, 30.09.2019, § 57

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Tuusulan kunta nimeää jäsen ehdokkaat seuraavien yhtiöiden hallitukseen:

- Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy
- Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo
- Kiinteistö Oy Riihikallion Lähipalvelukeskus
- Kiinteistö Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo
- Tuusulan kansanopiston Oy
- Kellokosken Jäähalli Oy
- Tuusulan Jäähalli Oy
- Tuusulan Tekonurmi Oy
- Tuusulan Tenniskeskus Oy
- Jokelan Tekonurmi Oy
- Kiinteistö Oy Riihikallion Päiväkotikeskus
- Kiinteistö Oy Kerava-Tuusula Palosema

Seuraavien osakkuusyhtiöiden osalta Tuusulan hallitusjäsen ehdokkaat valitaan keväällä 2020 sääntömääräisten yhtiökokousten yhteydessä:

- Kiljavan Sairaala Oy
- Kiertokapula Oy
- Keski-Uudenmaan työterveys Oy
- Uudenmaan työterveys Oy

Tasa-arvolain 4a §:n 2 momentin mukaan jos julkista valtaa käyttävällä toimielimellä tai virastolla, laitoksella taikka kunta- tai valtioneemmistöisellä yhtiöllä on hallintoneuvosto, johtokunta tai muu luottamushenkilöistä koostuva johto- tai hallintoelin, toimielimessä tulee olla tasapuolisesti sekä naisia että miehiä, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- nimetä toimikaudekseen hallitusehdokkaat seuraaviin yhtiöihin:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy:n hallitukseen viisi (5) jäsentä, heille henkilökohtaiset varajäsenet, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja
- Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalon hallitukseen kolme (3) jäsentä ja puheenjohtaja
- Kiinteistö Oy Riihikallion Lähipalvelukeskuksen hallitukseen kolme (3) jäsentä, heille henkilökohtaiset varajäsenet ja puheenjohtaja
- Kiinteistö Oy Tuusulan Vanhan Kunnantalon hallitukseen kaksi (2) jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet
- Tuusulan kansanopiston Oy:n hallitukseen viisi (5) jäsentä ja puheenjohtaja
- Kellokosken Jäähalli Oy:n hallitukseen kolme (3) jäsentä
- Tuusulan Jäähalli Oy:n hallitukseen neljä (4) jäsentä ja puheenjohtaja
- Tuusulan Tekonurmi Oy:n hallitukseen kolme (3) jäsentä ja puheenjohtaja
- Tuusulan Tenniskeskus Oy:n hallitukseen kaksi (2) jäsentä ja puheenjohtaja
- Jokelan Tekonurmi Oy:n hallitukseen kolme (3) jäsentä ja puheenjohtaja
- Kiinteistö Oy Riihikallion päiväkotikeskuksen hallitukseen kolme (3) jäsentä ja puheenjohtaja
- Kiinteistö Oy Kerava-Tuusula Paloseman hallitukseen kaksi (2) jäsentä, heille henkilökohtaiset varajäsenet ja puheenjohtaja.

Päätös

Konsernijaosto päätti

- nimetä toimikaudekseen hallitusehdokkaat seuraavasti:

Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo

Jäsen

Toni Luode, pj

Kaj Malmlund

Tanja Pekkola

Kiinteistö Oy Riihikallion Lähipalvelukeskus

Jäsen

Hannu Kantola, pj

Kalevi Piippo

Anniina Nuutinen

Tommi Ålander

Liisa Kirves

Henkilökohtainen varajäsen

Harri Lipasti

Kalevi Hyytinen

Krista Pirttinen

Markus Meckelborg

Heidi Grundström

Kiinteistö Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo

Jäsen

Hans Malmlund

Pirjo Rahkala

Henkilökohtainen varajäsen

Mika Mäki-Kuhna

Terhi Lehtonen

Tuusulan kansanopiston Oy

Jäsen

Seppo Noro, pj

Kalevi Piippo

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tanja Pekkola
Sakari Simola
Irma Jokinen

Kellokosken Jäähalli Oy

Jäsen
Kimmo Huuhtanen
Liisa Palvas
Kaisu Räisänen

Tuusulan Jäähalli Oy

Jäsen
Petri Vuollet, pj
Pertti Airikka
Jari Anttalainen
Mika Mäki-Kuhna
Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen
Harri Lipasti
Jani Peltonen

Tuusulan Tekonurmi Oy

Jäsen
Mika Mäki-Kuhna, pj
Teemu Paulakivi
Merja Lonkainen

Tuusulan Tenniskeskus Oy

Jäsen
Pekka Ruotsalainen, pj
Päivi Kilpeläinen

Kiinteistö Oy Riihikallion päiväkotikeskus

Jäsen
Markku Vehmas, pj
Esa Koskinen
Kirsi Paananen

Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan Paloasema

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Markku Vehmas, pj	Hannu Kantola
Jani Peltonen	Petri Airikka

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- jättää asian pöydälle Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy:n hallitusehdokkaiden valinnan osalta
-

Konsernijaosto, 28.10.2019, § 69

Valmistelija / lisätiedot:
Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Liitteet

1 Hallitusjäsenet 2.9.2019, konsj 28.10.2019
Verkkojulkisuus rajoitettu

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- nimetä toimikaudekseen ehdokkaat Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy:n hallitukseen.

Päätös

Konsernijaosto päätti

- nimetä toimikaudekseen ehdokkaat Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy:n hallitukseen seuraavasti:

Jäsen

Kirsti Ruislehto, pj
Pasi Hyvämäki, varapj
Kari Friman
Maritta Mitronen
Jarno Ruusala

Henkilökohtainen varajäsen

Elina Väänänen
Marja-Leena Kulmala
Marko Ceder
Pentti Mattila
Outi Huusko

Tiedoksi

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy toimitusjohtaja, valitut, henkilöstöasiantuntija, talousjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 70

Ilmoitusasiat

Konsernijaoston tietoon saatetaan seuraavat ilmoitusluontoiset asiat:

Kokouskutsuja

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä, yhtymäkokous 6.11.2019

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 71

Muut asiat

Ei muita asioita.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§61, §62, §65, §66, §67, §68, §70, §71

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§63, §64, §69

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, ei lueta määräaikaan.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- muutoksenhakijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, kirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Asiamiehen, ellei tämä ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava Tuusulan kunnalle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä käyttäen alla olevia yhteystietoja:

Tuusulan kunta, kirjaamo

osoite: Kotorannankuja 10, PL 60, 04301 Tuusula

sähköposti: kirjaamo@tuusula.fi

puh. vaihde: 09 87 181

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä Tuusulan kunnan asiakaspalvelupisteeseen os. Autoasemankatu 2, 04300 Tuusula. Avoinna ma-to klo 8.00-15.00 ja pe klo 8.00-12.00.